

Likvärdig skola - Insatser för stöd och stimulans

Svalövs kommun

Mars 2020

Anna Olsson Lindén, projektledare

Cornelia Pethrus, revisionskonsult

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Rekommendationer	4
1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och revisionsfråga	5
1.3 Revisionskriterier	6
1.4 Kontrollmål	6
1.5 Avgränsning och metod	6
2. Utgångspunkter	7
2.1 Insatser för stöd och stimulans	7
2.2 Statistik	7
2.3 Genomlysning av särskilt stöd HT 2018	8
3. Iakttagelser och bedömningar	10
3.1 Det finns mål, riktlinjer och rutiner inom området	10
3.1.1 Iakttagelser	10
3.1.2 Bedömning	12
3.2 Mål, riktlinjer och rutiner är kända i organisationen och används	13
3.2.1 Iakttagelser	13
3.2.2 Bedömning	14
3.3 Det görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas för bildningsnämnden	15
3.3.1 Iakttagelser	15
3.3.2 Bedömning	16
3.4 Bildningsnämnden vidtar adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet	16
3.4.1 Iakttagelser	16
3.4.2 Bedömning	17

4. Revisionell bedömning	17
4.1 Bedömningar mot kontrollmål	17
4.2 Rekommendationer	18

Sammanfattning

Bildningsnämnden är huvudman för barn- och utbildningsverksamheten i Svalövs kommun och ansvarar för att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Det elever som utvecklas snabbt har rätt till stimulans och extra utmaningar. Utbildningen ska vara likvärdig, oavsett var den anordnas.

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga: *Säkerställer bildningsnämnden en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan?* Granskningen är avgränsad till insatser för stöd och stimulans. Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att bildningsnämnden *inte helt* säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan.

Vi kan konstatera att det finns mål, rutiner och riktlinjer när det gäller insatser för stöd, dock inte stimulans, och att de i huvudsak följs i organisationen. Vi kan också konstatera att det bedrivs ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom förvaltningen för att stärka likvärdigheten. Vi bedömer dock att nämnden bör efterfråga mer information inom området och agera vid identifierade brister för att stärka likvärdigheten.

Vi grundar vår bedömning på utfallet av nedanstående kontrollmål.

Det finns mål, riktlinjer och rutiner inom området

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

Mål, riktlinjer och rutiner är kända i organisationen och används

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt.

Det görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas för bildningsnämnden

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

Bildningsnämnden vidtar adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet

Vi bedömer kontrollmålet som ej uppfyllt.

Rekommendationer

Vi rekommenderar bildningsnämnden att:

- dokumentera och utveckla stöd för skolornas arbete med extra stimulans, för att öka förutsättningarna för ett likvärdigt arbete där varje elev utvecklas optimalt efter sina förutsättningar
- följa förvaltningens arbete med insatser för stöd och stimulans som en del av det systematiska kvalitetsarbetet
- få information om förvaltningens arbete med utvecklingsstrategin liksom den kommande förvaltningsövergripande barn- och elevhälsoplanen, inklusive rutin för överlämnande
- vidta åtgärder vid identifierade brister i likvärdigheten

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Bildningsnämnden är huvudman för barn- och utbildningsverksamheten i Svalövs kommun. Huvudmannen är ytterst ansvarig för att alla elever får förutsättningar att nå de nationella målen. Det är också huvudmannens ansvar att säkerhetsställa likvärdighet mellan skolor så att elever har samma möjlighet oavsett i vilken skola de går. Enligt skollagen innehåller begreppet likvärdighet olika aspekter:

- Tillgång till lika utbildning,
- Lika kvalitet på utbildningen,
- Skolans uppdrag att kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar.

Svalövs kommuns skolor har sjunkit till plats 269 av Sveriges 290 kommuner enligt SKR:s Öppna jämförelser för år 2018. Andel elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen år 2018 i Svalövs kommun är 66,3 %. Snittet för riket ligger på 75,6 % och Svalövs kommun tillhör de 25% kommuner med lägst resultat i riket.

Utbildningsförvaltningen har tagit fram en utvecklingsstrategi/handlingsplan för att höja måluppfyllelsen och utveckla utbildningens kvalitet. Inom ett av de prioriterade områdena, barn och elevers hälsa, pågår en översyn av arbetet med elever som är i behov av särskilt stöd.

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning av likvärdigheten i grundskolan med fokus på insatser för stöd och stimulans.

1.2 Syfte och revisionsfråga

Granskningens syfte är att bedöma om bildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan avseende insatser för stöd och stimulans. Det innebär att nämnden ska säkerställa att det inte finns oskäliga skillnader mellan skolorna eller eleverna.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga: *Säkerställer bildningsnämnden en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan?*

1.3 Revisionskriterier

- 6 kap. 6 § kommunallagen
- 1 kap. 4, 8, 9 §§, 2 kap. 8 § 4 kap. 4–7 §§ skollagen
- Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag (likvärdig utbildning)
- Skolverkets allmänna råd Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet
- 3 kap. 5a och 8 - 12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar.
- Kommunala riktlinjer, handlingsplaner och beslut

1.4 Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan fokuserar granskningen på följande kontrollmål:

- Det finns mål, riktlinjer och rutiner inom området.
- Mål, riktlinjer och rutiner är kända i organisationen och används.
- Det görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas för bildningsnämnden.
- Bildningsnämnden vidtar adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet.

1.5 Avgränsning och metod

Granskningen fokuserar på insatser för stöd och stimulans i grundskolan. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2019. Granskningen omfattar särskilt två F-6 skolor: Parkskolan och Midgårds skola. Skolorna har valts för att representera olikheter i form av elevantal, geografiska skillnader, socioekonomiska skillnader, skillnader i lärarbehörighet.

Intervjuer har genomförts med förvaltningschef, bildningsnämndens ordförande, rektorer för Parkskolan och Midgårds skola, specialpedagoger från Parkskolan och Midgårds skola, logoped och psykolog från den centrala elevhälsan, elevhälsochef, pedagoger från Parkskolan och Midgårds skola (mellanstadielärare och förskoleklasslärare) samt med elever i åk 3, 4 och 5 från Parkskolan och Midgårds skola. Intervjuerna med eleverna skedde i form av två gruppintervjuer, en för respektive skola med tre elever från varje årskurs. I samband med intervjuerna besöktes även skolorna.

Vidare har vi granskat relevanta styrdokument, uppföljningar och statistik som presenteras närmare i rapporten.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av de intervjuade.

2. Utgångspunkter

2.1 Insatser för stöd och stimulans

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Stöd i form av *extra anpassningar* inom ramen för den ordinarie undervisningen, såsom extra tydliga instruktioner och anpassade läromedel, är olika sätt att göra undervisningen mer tillgänglig. Om det visar sig att eleven fortfarande inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska de extra anpassningarna intensifieras och anpassas ytterligare. Det kan även bli aktuellt med en utredning för särskilt stöd.

Skolans rutiner för arbete med *särskilt stöd* behöver vara väl kända så att eleven snabbt kan få sina behov av stöd uppfyllda. Lärare och elevhälsa ska i normalfallet samråda i en sådan utredning för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska också vara delaktiga. I de fall utredningen kommer fram till att eleven är i behov av särskilt stöd, ska utredningen visa på vilket sätt och i vilken omfattning stödet ska ges. Det särskilda stödet ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om det inte finns särskilda skäl utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt. Läraren har också en skyldighet att uppmärksamma och stödja elever som utvecklas snabbt och som därmed har rätt att få *stimulans* och utmaningar i skolarbetet. Då huvudmannen är ytterst ansvarig för elevernas skolgång måste huvudmannen försäkra sig om att eleverna får det stöd och den stimulans de behöver för sin utveckling.

2.2 Statistik

Bildningsnämnden är huvudman för grundskolan, ett verksamhetsområde som i Svalövs kommun tillhör förvaltningen Sektor Utbildning. Svalövs kommun har fem F-6-skolor och en 7 - 9-skola med sammanlagt ca 1 470 elever.

Enligt Skolverkets nationella statistik över betyg i årskurs 9 finns en koppling mellan föräldrarnas utbildningsnivå och andelen behöriga elever till gymnasiet. För elever till föräldrar med förgymnasial och gymnasial utbildning låg andelen behöriga till gymnasiet i riket på 78,1 % år 2018. För elever till föräldrar med eftergymnasial utbildning låg behörigheten på 93,5 % år 2018. Även i beaktande av PISA-resultaten, framträder bilden av att familjebakgrundens betydelse har ökat.

Nedan följer en tabell där bland annat Svalövs kommuns socioekonomiska förutsättningar framgår. Vi kan konstatera att utbildningsnivån hos föräldrar,

den viktigaste socioekonomiska parametern, är relativt låg i kommunen. Svalövs kommun ligger generellt lägre än riket i dess helhet. Enligt Skolverkets statistik har 59 % av föräldrarna i riket eftergymnasial utbildning. Vi kan konstatera att ingen av skolorna kommer upp i den procentsatsen. Midgård skola ligger högst på 58%. Av tabellen framgår även elevantal (per 15 maj 2019), elever på fritidshem, leg fritidspedagoger, leg lärare med behörighet, elever per lärare samt elever med utländsk bakgrund:

	Lunna	Heleneborg	Billeshög	Midgård	Park	Linåker	Kommunen	Riket
Antal elever	218	318	191	166	226	352	1471	
Antal elever på fritidshemmet	96	134	110	110	117		567	
Antal leg fritidspedagoger	3	1	3	2	2		11	
Andel leg lärare med behörighet, heltidstjänster							84	70,5
Antal elever per lärare, heltidstjänster	10,8	10,5	9,8	8,8	9,3	11,4	10,1	12,1
Andel elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar	49	41	53	58	52	43		59
Andel elever med utländsk bakgrund	17	41	13	17	26	20		25

Vidare har vi tagit del av statistik där vi kan konstatera att andelen elever som uppnått kunskapskraven (minst E, det vill säga minst lägsta betyg som innebär godkänt) i samtliga ämnen i Svalövs kommun läsåret 2018/2019 var 70,0 %, för kommunala skolor i riket 73,4 % och för samtliga huvudmän i riket 75,5 %.

Meritvärdet, summan av betygen omräknat till poäng, för Svalövs kommuns elever i kommunal grundskola läsåret 2018/2019 var 218,8. För kommunala skolor i riket samma år var meritvärdet 224,5 och för samtliga huvudmän i riket 229,8. Det innebär att eleverna i Svalövs kommun i genomsnitt har lägre betyg än i elever i övriga riket.

2.3 Genomlysning av särskilt stöd HT 2018

Under 2018 genomfördes en intern genomlysning av särskilt stöd i Svalövs kommun på initiativ av förvaltningen. Kommunens centrala elevhälsa fick i uppdrag att genomföra genomlysningen av förvaltningschefen. Av genomlysningen framgick en rad förslag till insatser utifrån identifierade behov. Dessa sammanfattas nedan:

Tydliga rutiner och riktlinjer: Behov av gemensamma, enhetliga rutiner vid överlämning mellan förskola och förskoleklass.

Åtgärdsprogram: Behov av att stärka elevers och vårdnadshavarnas delaktighet i utformandet av åtgärdsprogrammen.

Synsätt och samsyn: Behov av en samsyn gällande barn med särskilt behov. Ett förslag är att upprätta en gemensam barn- och elevhälsoplan för kommunen.

Elevhälsan: Elevhälsoteamen kan utvecklas i samarbetet med centrala elevhälsan.

Frånvaro: Behov av att ta ett gemensamt grepp kring frånvaron. Det finns ett flertal elever i skolorna som har hög frånvaro.

Åtgärder för elever med extraordinära behov: Behov av att utreda vilket typ av stöd kommunen behöver kunna erbjuda för att nå alla elever. Flera verksamheter lyfter frågan kring att kommunen skulle driva någon typ av verksamhet för de elever som har mycket stora stödbehov där skolan inte har möjlighet att tillmötesgå dessa.

Alternativa lärmiljöer och aktiva klassrum: Kommunen genomför stora satsningar inom dessa områden och har kommit en bra bit på väg genom projektet "hjärnstark" samt skapandet av gruppen "framtidens lärmiljöer". Det som skulle behövas utvecklas är ljudklimatet i klassrummen då forskning i det området påvisar högre måluppfyllelse och ett bättre välmående.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1 Det finns mål, riktlinjer och rutiner inom området

3.1.1 Iakttagelser

Mål

Bildningsnämnden har under 2019 arbetat utefter de mål som antagits av kommunfullmäktige den 17 december 2018 genom *Mål och budget 2019 med plan 2020-2021*. För 2019 synliggörs specifikt barn-och utbildningsverksamheten genom målet: *Attraktiv skola*. Följande nyckeltal, även kallade visare, är knutna till målet:

- Antal barn per årsarbetare i förskolan
- Andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år
- Andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom fyra år
- Andel behöriga elever med godkända betyg
- Genomsnittligt meritvärde i grundskolan
- Andel procent av elever åk 9 med betyg i alla ämnen

Bildningsnämnden har en verksamhetsidé som lyder: *Dina drömmar, vår utmaning*. Verksamhetsidén har därefter på förvaltningsnivå brutits ner i strategiska mål, långsiktiga mål, processmål och till slut utvecklingsstrategier även kallade utvecklingsprocesser.

Mål - Utvecklingsstrategi/Handlingsplan

Utöver kommunfullmäktiges mål har nämnden antagit en utvecklingsstrategi för likvärdig skola, även kallad handlingsplan, den 17 april 2018. Strategin sammanfattas i en rapport från 2018 med namnet *Utvecklingsstrategi HT18-VT21*. Enligt rapporten är strategins syfte att skapa en röd tråd gällande likvärdighet och kvalitet från förskola till grundskola i Svalövs kommun. Strategin syftar även till att skapa en gemensam riktning i arbetet med att höja skolornas måluppfyllelse.

Av rapporten för utvecklingsstrategin framgår att ledningsgruppen identifierat sex stycken gemensamma utvecklingsprocesser. Dessa är följande:

- Systematiskt kvalitetsarbete
- Ledarskap i lärmiljön och undervisningskvalitet
- Svalövpuls
- Språkutvecklande arbetssätt
- Digitalisering
- Barn- och elevhälsa

Det utvecklingsprocess som främst betonar arbetet med insatser för särskilt stöd och stimulans är utvecklingsprocessen *Barn- och elevhälsa*.

Avsnittet i utvecklingsstrategin som är kopplat till processen Barn- och elevhälsa beskriver vilka förutsättningar som är viktiga för att lyckas med anpassningar och särskilt stöd, såsom ett gediget utredningsarbete, tidiga insatser och tät dialog mellan skola och elevhälsan. Det framgår även vilken inställning som elevhälsoarbetet ska präglas av, såsom ett salutogent förhållningssätt (bygga en positiv spiral av lyckanden). Elevhälsochefens utredning gällande särskilt stöd, som beskrivits närmare i avsnitt 2.3, har legat till grund för arbetsgruppens arbete.

Processmålet som utvecklingsprocessen Barn- och elevhälsa knutits an till lyder: *Att lärandet sker i ett sammanhang och i behovsanpassade lärmiljöer*. Utifrån det mål har följande delmål formulerats:

- Att vi skriver adekvata åtgärdsprogram/handlingsplaner på alla enheter
- Att vi skriver pedagogiska kartläggningar utifrån ett salutogent tänk
- Att vi har en helhetssyn på anpassningar och särskilt stöd

Arbetsgruppen har även skapat förslag på aktiviteter, till exempel:

- Skapa en gemensam barn- och elevhälsoplan.
- Utbildning gällande åtgärdsprogram/handlingsplan, kartläggningar och anpassningar

Riktlinjer och rutiner

Det finns ett förvaltningsövergripande dokument som beskriver arbetsgången för arbetet med extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen och särskilt stöd.

Midgårds skolan och Parksskolan har även lokala rutiner och riktlinjer för extra anpassningar och särskilt stöd. För Midgårds skola är dessa dokumenterade i den lokala elevhälsoplanen. Av elevhälsoplanen framgår skillnader mellan särskilt stöd och extra insatser, elevhälsans roll och arbetsgången för när en pedagog upptäcker att en elev inte utvecklas i riktning mot de krav som minst ska uppnås. Det ges exempel på hur svårigheterna kan upptäckas och vilken funktion (mentor, specialpedagog, elevhälsa) som ansvarar för vilket moment från extra anpassningar till särskilt stöd. Vidare framgår elva råd till skolpersonal där bland annat klassrummets interiör, placering i klassrummet och anpassade läromedel lyfts fram som viktiga saker att tänka på.

Rutinerna för Parksskolan beskriver, likt Midgårds skola, stegvis hur olika funktioner ska agera när en elev är i behov av stödjande insatser. Dokumentet förtydligar ansvarsroller och säkerställer att formella krav på processen, såsom hur anpassningar ska dokumenteras och formerna för att upprätta ett åtgärdsprogram. På Parksskolan har specialpedagogerna tagit fram en lista på anpassningar som stöd för pedagogers uppföljningssamtal med elever och vårdnadshavare.

Vid intervjuer framkommer en skillnad mellan rutinerna för Parkskolan och Midgårds skola, vilket består i att mentor och specialpedagog vid Midgårds skola har regelbundet inbokade möten. På Parkskolan bokas möten med specialpedagog in när pedagog uppmärksammat en elevs behov.

Av intervju med förvaltningschef och nämndens ordförande framgår att det saknas specifika mål, rutiner eller riktlinjer på huvudmannanivå avseende elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås och behöver ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. De gemensamma rutinerna och riktlinjerna fokuserar främst på att stödja elever som inte når upp till kunskapskraven, eftersom det, enligt intervjuerna, har varit den främsta utmaningen för kommunen. Det framhålls även i intervjuer med representanter från den centrala elevhälsan och förvaltningschefen att en undervisning som är bra för lågpresterande elever ofta gynnar fler elever. Det framhålls även att alla elever har rätt till utmaningar vilken nivå de än är på.

Vid intervjuer framkommer att det saknas dokumenterade rutiner eller riktlinjer på verksamhetsnivå för Parkskolan eller Midgårds skola gällande specifikt arbetet med de elever som behöver extra stimulans. Vid intervjuer med rektorer, specialpedagoger och lärare anges att det är möjligt att ge uppgifter som är av mer utmanande karaktär till elever som lättare når kunskapskraven. Det finns även vissa elever som kan använda läromedel för en högre årskurs eller vissa elever som gått in i en högre årskurs i ett specifikt ämne.. Rektorn på Midgårds skola anger att det även finns olika undervisningsgrupper i engelska, detta gör det enklare att bemöta elevernas behov. Intervjuer med elever bekräftar detta. Det framhålls samtidigt av lärare, specialpedagog och rektor att det finns mer att göra avseende de eleverna som är i behov av extra utmaningar. Lärare från båda skolorna beskriver dock att dessa elever ofta får arbeta själva med uppgifter, att de inte alltid har enskild tid för att föra resonemang med dem. Vid intervjuer framkommer att elever kan få mer utmanande uppgifter, men också att det kan röra sig om mer av liknande typ av uppgifter som de redan gjort snarare än uppgifter som ger en extra utmaning.

Systematiska kvalitetsarbetet - screeningplaner

Screeningplaner, systematiserade kartläggningar av elevernas kunskaper i olika ämnen, är en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Screeningplaner består både av obligatoriska tester från Skolverket och tester som kommunen anser lämpliga att genomföra för att kunna följa elevernas utveckling. Genom att ha en gemensam screeningplan på alla skolor i kommunen menar förvaltningschefen att förutsättningar skapas för likvärdighet och hög kvalitet i undervisningen.

3.1.2 Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

Vi kan konstatera att det finns mål, rutiner och riktlinjer, både förvaltningsövergripande och på respektive skola, som kopplar an till hur

elever ska stödjas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen och kunskapskraven. Vi anser även att det är positivt att det genomförts en grundlig genomlysning av särskilt stöd som utgångspunkt i arbetet mot processmålet.

Vi kan konstatera att det saknas dokumenterade rutiner och riktlinjer för elever i behov av extra stimulans. Vi kan konstatera genom intervjuer med elever, lärare och rektorer att undervisningen anpassas till viss del även för den målgruppen. Vi bedömer dock att det saknas en tydlig strategi för arbetet med extra stimulans.

3.2 Mål, riktlinjer och rutiner är kända i organisationen och används

3.2.1 Iakttagelser

Mål - utvecklingsstrategin

Vid intervjuer med förvaltningschef och rektorer framhålls ett aktivt arbete inom utvecklingsprocessen *Barn- och elevhälsa* mot processmålet *Att lärandet sker i ett sammanhang och i behovsanpassade lärmiljöer*. Till varje utvecklingsprocess som ingår i utvecklingsstrategin har det knutits en arbetsgrupp och en processledare. Rektorer och elevhälsoschef ingår i två arbetsgrupper var. Respektive arbetsgrupp har tagit fram en processplan för utvecklingsprocessen. Grupperna arbetar tillsammans i snitt två dagar i månaden. Passen avslutas med att arbetsgrupperna samlas och delger de övriga vad som är på gång inom respektive process samt tar gemensamma beslut i rektorsgruppen. De intervjuade rektorerna anger att utvecklingsarbetet är ett sätt att skapa likvärdighet i Svalövs kommun, genom att skapa en gemensam grund som kan utvecklas vidare utifrån skolornas olika behov och förutsättningar.

Den centrala elevhälsan har påbörjat arbetet med föreslagna aktiviteter i utvecklingsstrategin. Av intervjuer med representanter från den centrala elevhälsan, förvaltningschef och rektorer framgår att det pågår ett arbete hos den centrala elevhälsan att ta fram gemensam barn- och elevhälsoplan. Planen uppges vara nästintill färdig vid granskningstillfället. Det som kvarstår är ett arbete för att överlämningar mellan årskurserna ska ske på ett likvärdigt sätt i hela kommunen.

Den centrala elevhälsan har även anordnat utbildningstillfällen för skolans personal i enlighet med de föreslagna aktiviteterna i utvecklingsstrategin.

Riktlinjer och rutiner

Det första steget i skolornas rutiner och riktlinjer är att upptäcka att en elev riskerar att inte nå kunskapskraven. Vid intervjuer med rektorer, pedagoger och elever redogörs för hur pedagogerna stämmer av detta i klassrummet. Den utökade användningen av screeningplaner lyfts fram som ett exempel. Det påpekas att implementeringen av dessa ännu inte är helt klar.

Intervjuer med rektorer, lärare och specialpedagoger visar även att riktlinjerna följs gällande extra anpassningar i undervisningen. Det är pedagogen i klassrummet som i första hand initierar och genomför anpassningar i dialog med eleven och vid behov specialpedagogen. De extra anpassningarna för en enskild elev uppges dokumenteras i den individuella utvecklingsplanen. Exempel på verktyg för extra anpassningar i lärmiljön som anges under intervjuerna och iakttagits vid våra besök på skolorna, är bildstöd, ståbord, skärmar, timglas, pilatesbollar. På Midgårds skola är klassrumsväggarna avskalade för öka förutsättningar till koncentration, vilket är en åtgärd i enlighet med den centrala elevhälsans utbildning kring NPF (neuropsykiatriska diagnoser). Intervjuer bekräftar även att särskilda undervisningsgrupper finns i ämnen som matematik.

Rektorerna, specialpedagogerna och pedagogerna redogör under intervjuerna för arbetet gällande särskilt stöd i enlighet med de rutiner och riktlinjer som finns. Detta inkluderar arbetsgången för att genomföra utredningar, upprättande av åtgärdsprogram och strukturen för träffarna i elevhälsoteamet och mellan pedagoger och specialpedagoger.

Den centrala elevhälsan blir inkopplad vid särskilt komplexa individärenden genom en formaliserad ansökan. Den centrala elevhälsan erbjuder insatser på organisationsnivå, såsom handledning till arbetslag eller pedagoger, konsultativa uppdrag efter behov och kompetensutveckling för skolpersonal. Det skiljer sig, enligt intervjuer med den centrala elevhälsan, hur mycket olika skolor tar del av den centrala elevhälsans utbud. De intervjuade rektorerna och lärarna beskriver en god samverkan med den centrala elevhälsan.

Överlämningar mellan stadier samt mellan förskola och förskoleklass beskrivs under intervjuerna ske i enlighet med de lokala rutinerna.

3.2.2 Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt.

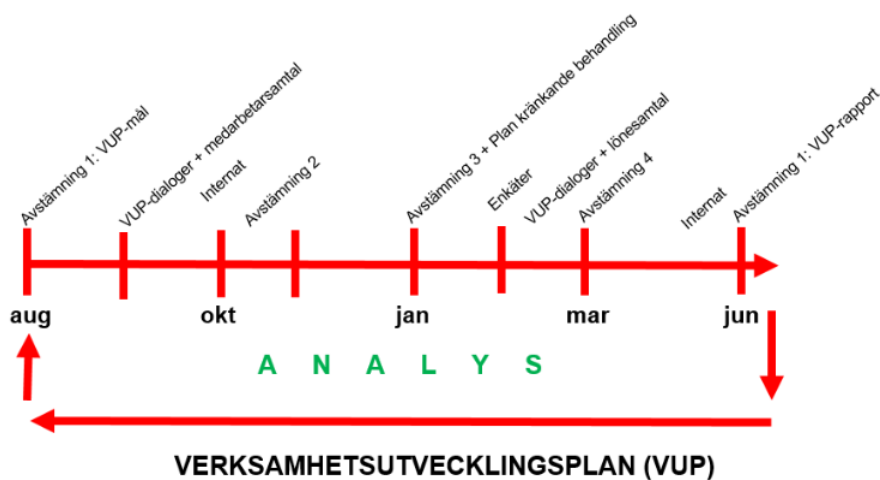
Utifrån våra intervjuer bedömer vi att mål, rutiner och riktlinjer är kända i organisationen och i huvudsak efterlevs. Vi har tagit del av olika sätt att upptäcka behovet och genomföra extra anpassningar liksom sätta in ytterligare åtgärder i form av särskilt stöd.

Vi ser positivt på att det sker ett utvecklingsarbete inom förvaltningen och att det ska tas fram en barn- och elevhälsoplan, inklusive en rutin för överlämningar, för att stärka likvärdigheten utifrån de utvecklingsområden som förvaltningen själv identifierat.

3.3 Det görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas för bildningsnämnden

3.3.1 Iakttagelser

Av intervju med förvaltningschef och ordförande i nämnden framgår att det skett ett utvecklingsarbete avseende det systematiska kvalitetsarbetet inom ramen för utvecklingsstrategin. Det systematiska kvalitetsarbetet följs från och med år 2019 upp inom förvaltningen genom fyra avstämningspunkter per år istället för en avstämning per år i form av en kvalitetsrapport. Av styrande dokument anges att den nya strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet lägger ett större fokus på barn och elevers måluppfyllelse. Nedan redovisas en tidslinje gällande det systematiska kvalitetsarbetet. De fyra avstämningspunkterna sker i oktober, januari, mars och juni. Inför varje uppföljningstillfälle sammanställs data på enhets- och förvaltningsnivå. Avstämningspunkterna kan ha olika fokus, men sammantaget under ett år analyseras exempelvis resultat i form av betyg, nationella prov, screeningtester, gymnasiebehörighet och elevhälsoarbetet. I juni avsätts en heldag till uppföljning och analys av resultat inom förvaltningen. Analysdagen följs upp med en halvdag i ledningsgruppen där ledningsgruppen, utifrån analysen av behov, beslutar om övergripande insatser för barn och elever ska nå kunskapsmålen. Resultat, analys, behov och insatser dokumenteras i respektive enhets verksamhetsutvecklingsplan.

Under våren 2019 påbörjade implementeringen av en ny modul, "Skolmodulen", i verksamhetsstödet Hypergene. Modulen ska sammanställa data och möjliggöra analys av verksamheternas resultat såsom meritpoäng, resultat från nationella prov, resultat från screeningtester, enkätresultat och gymnasiebehörighet. Resultaten ska gå att följa över tid både på grupp- och individnivå. Det finns en förhoppning att ett utvecklat digitalt stöd kan underlätta kvalitetsarbetet och arbetet med likvärdigheten.

Förvaltningschef och nämndens ordförande anger att uppföljning till nämnden sker två gånger per år. Efter sommaren presenteras en kort analys av resultaten. Vid årsslutet presenteras en djupare genomgång för nämnden. Vi

kan konstatera utifrån protokollsgranskning att nämnden har fått information vid sammanträde 2019-09-12 avseende skolresultat för läsåret 18/19 samt vid sammanträde 2019-12-18 avseende årsrapport för läsåret 18/19. För 2018 nåddes inte målvärdena gällande skolresultaten för kommunfullmäktiges mål *Attraktiv skola*, vilket framgår av *Årsredovisningen 2018* som antogs av kommunfullmäktige den 29 april 2019.

Nämnden har informerats om utvecklingsstrategin den 17 april 2018. Vi kan konstatera att det skett majoritetsskifte sedan dess, vilket medfört ett byte av ledamöter i nämnden. Ordförande anger under intervjun att nämnden trots detta känner till vilka prioriterade områden förvaltningen arbetar utifrån.

3.3.2 Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

Vi kan konstatera att det finns en systematik under året för kvalitetsarbetet, men att uppföljningen av arbetet med stöd och stimulans till nämnden kan bli tydligare och synligare. Vi anser att nämnden som huvudman bör efterfråga mer information om arbetet som sker inom ramen för utvecklingsstrategin, liksom analyser och förslag till åtgärder avseende likvärdighet inom området stöd och stimulans.

3.4 Bildningsnämnden vidtar adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet

3.4.1 Iakttagelser

Inom förvaltningen pågår ett utvecklingsarbete för att höja måluppfyllelsen och stärka likvärdigheten gällande insatser för särskilt stöd genom det systematiska kvalitetsarbetet, elevhälsans genomlysning av det särskilda stödet från 2018 och utvecklingsstrategin från 2018. Åtgärder i enlighet med utvecklingsstrategin, exempelvis i form av den centrala elevhälsans utbildningar för skolpersonal, har genomförts under 2019.

Även om nämnden fått information om skolresultaten, har nämnden inte fattat beslut om uppföljning av förvaltningens åtgärder eller på annat fattat beslut om att vidta åtgärder vid brister i likvärdighet utifrån arbetet med det särskilda stödet eller extra stimulans i grundskolan. Nämndens ordförande uppger under intervjun att det finns ett stort förtroende för förvaltningens arbete.

Av intervju med förvaltningschef och nämndens ordförande framgår att det funnits en ambition att ta ett nytt resursfördelningssystem till budget 2020, men att detta istället bör kunna färdigställas till budget 2021.

Resursfördelningen uppges i intervju med förvaltningschef och nämndens ordförande vara en viktig del för att stärka arbetet med likvärdigheten gällande extra anpassningar och särskilt stöd. Elevpengen är i dagsläget riktad utifrån socioekonomiska förutsättningar men det finns en ambition att anpassa det än mer. Vidare anges att det i dagsläget finns en struktur där enheterna kan ansöka om tilläggsbelopp för särskilt stöd.

3.4.2 Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som ej uppfyllt.

Våra intervjuer och protokollgranskning visar inte att nämnden vidtagit åtgärder i syfte att stärka likvärdigheten inom grundskolan gällande särskilt stöd och stimulans. Vi kan däremot konstatera att förvaltningen kontinuerligt har vidtagit åtgärder, bland annat genom det utvecklingsarbete som sker inom ramen för utvecklingsstrategin. Nämnden bör på en övergripande nivå följa upp förvaltningens åtgärder.

4. Revisionell bedömning

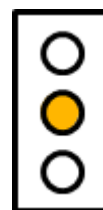
Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga: *Säkerställer bildningsnämnden en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan?* Granskningen är avgränsad till insatser för stöd och stimulans. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att bildningsnämnden *inte helt* säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan.

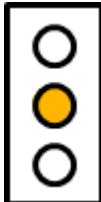
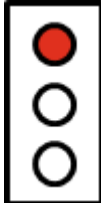
Vi kan konstatera att det finns mål, rutiner och riktlinjer när det gäller insatser för stöd, dock inte stimulans, som i huvudsak följs samt att det bedrivs ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom förvaltningen för att stärka likvärdigheten. Vi bedömer dock att nämnden bör efterfråga mer information och agera vid identifierade brister.

Den revisionella bedömningen görs mot bakgrund av utfallet av nedanstående kontrollmål:

4.1 Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar
Det finns mål, riktlinjer och rutiner inom området	Delvis uppfyllt Det finns mål, rutiner och riktlinjer för hur elever ska stödjas som riskerar att inte nå kunskapsmålen och kunskapskraven. Däremot saknas dokumenterade riktlinjer och rutiner för arbetet med elever i behov av extra utmaningar och stimulans.

Mål, riktlinjer och rutiner är kända i organisationen och används.	<p>Uppfyllt Våra intervjuer bekräftar att befintliga mål, rutiner och riktlinjer är kända inom organisationen.</p>	
Det görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas för bildningsnämnden.	<p>Delvis uppfyllt Det sker en viss uppföljning till nämnden, men inte i tillräcklig utsträckning och omfattning inom området.</p>	
Bildningsnämnden vidtar adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet.	<p>Ej uppfyllt Vi kan konstatera att förvaltningen kontinuerligt utvecklar sitt arbete för att stärka likvärdigheten. Nämnden har inte fattat beslut vid identifierade brister.</p>	

4.2 Rekommendationer

Vi rekommenderar bildningsnämnden att:

- dokumentera och utveckla stöd för skolornas arbete med extra stimulans, för att öka förutsättningarna för ett likvärdigt arbete där varje elev utvecklas optimalt efter sina förutsättningar
- följa förvaltningens arbete med insatser för stöd och stimulans som en del av det systematiska kvalitetsarbetet
- få information om förvaltningens arbete med utvecklingsstrategin liksom den kommande förvaltningsövergripande barn- och elevhälsoplanen, inklusive rutin för överlämnande
- vidta åtgärder vid identifierade brister i likvärdigheten

2020-03-24

Carl-Gustaf Folkeson

Anna Olsson Lindén

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Svalövs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2019-09-18. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.